1856. N°. 16[illegible]

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG 14 NOVEMBER.

De Prijs der Courant is f12 in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 13 November.

Bij Kon. besluit is benoemd tot Ridder der orde van den Nederl. Leeuw de Heer J. H. Scholten, Hoogleeraar in de Godgeleerdheid en Rector Magnificus onzer Hoogeschool.

— In de zitting van den Gemeenteraad van heden, heeft de Burgemeester de ontvangst medegedeeld van het rapport der Commissie in zake het belastingstelsel, en is besloten dit stuk te stellen in handen van de Commissie van Financie.

— Wij nemen de vrijheid onze lezers met een woord opmerkzaam te maken op het Prospectus en Proeve van het in waarheid heerlijk uitgevoerd, kostbaar prachtwerk *Die Romanow*, zijnde de geschiedenis van het Russische Keizershuis, gedrukt op parkement papier, met fraaije randteekeningen in kleurendruk; uit te geven bij G. A. Pönicke te Leipsig, hetwelk de bezigtiging bij den Heer Mentel, thans in de Lion d'Or, in de daad overwaardig is. Plaatsgebrek gedoogt niet er thans meer van te zeggen. (*Zie de Adv.*)

— Te Dordrecht is eergisteren eene woning aan de Nieuwe Haven afgebrand. De vrouw des huizes, die slechts 5 dagen oud kraams was, heeft bij afwezigheid van haren echtgenoot een groot gevaar doorgestaan. Het is echter gelukt moeder en kind uit de vlammen te redden.

— De Heer J. Groenendijk, dezer dagen te Alkmaar overleden, heeft aan het Hervormde Kerkgenootschap en aan het Herv. Diaconiehuis aldaar elk eene som van *f* 1500 vermaakt.

— Uit Nijmegen wordt het volgende gemeld: Maandag ll. had met militaire eer, de plegtige begrafenis plaats van den Sergeant Haase en den kanonier Hesseling, beide behoord hebbende tot het 2de regement vestingartillerie, door het noodlottig voorval in de werkplaats der artillerie alhier, omgekomen. De lijkstoet, vergezeld van eene onafzienbare menigte, werd voorafgegaan door een piket infanteristen en de muziek der infanterie zoowel als der artillerie en gevolgd door schier al de Hoofd- en Onder-Officieren benevens een groot gedeelte der manschappen van de bezetting, terwijl de beide achter elkander volgende lijkkisten grafwaarts gedragen werden door de oudste meest verdienstelijke kanonniers van gemeld regement. Op het kerkhof werd bij de geopende graven in krachtige en roerende taal het woord gevoerd door den Sergeant-Fourier der artillerie Somot, den Heer Sickens Boelens, Pred. der Herv. gemeente, vervolgens door den Sergeant der inf. Lenting en eindelijk door den Kapt. der artill. den Heer Haiselmans; alle welke toespraken handelden zoowel over de verdiensten der overledenen als over de vreeselijke gebeurtenis, die hunnen dood ten gevolge had.

In den afgeloopen nacht is in het garnizoens-hospitaal als derde slagtoffer overleden de kanonier Jan Rosse, die eene belangrijke kwetsuur aan den schedel bekomen had, zijnde hem een stuk der gesprongen grenaten in het hoofd doorgedrongen. De toestand der overige lijders is naar omstandigheden wel.

Uit genoemde stad worden steeds klagten aangeheven over de verzakkingen die langs de kade aan de Waal en op andere punten plaats hebben, en die meer en meer zorgwekkend worden. Men veronderstelt dat het tegenwoordig voorbeeldelooze lage water die verzakkingen zeer begunstigt. Dingsdag ll. hebben de Hoofd-Ingenieur Fijnje en twee andere Ingenieurs van den waterstaat een onderzoek gehouden.

— Het ontwerp van wet, tot heffing eener plaatselijke belasting op het gedistilleerd, bevat hoofdzakelijk de volgende bepalingen:

Met afwijking der bepalingen van art. 246 der gemeentewet, en van het 2de lid van art. 250 dier wet, voor zooveel het gedistilleerd betreft, worden, vóór elke andere belasting, ten behoeve der gemeenten, opcenten geheven, ten bedrage van 100 voor het binnenl. gedistilleerd, van 60 voor het buitenl. gedistilleerd, behalve de likeuren, en van 40 voor deze.

De voorschriften ten verzekering van de invordering der in art. 1 vermelde belasting worden, met afwijking van art. 257 der gemeentewet, door Ons, in overeenstemming met de andere toepasselijke bepalingen van den 6den titel dier wet, bij maatregel van algemeen bestuur vastgesteld.

Voor elk biljet door de Rijks-Ontvangers, ingevolge die voorschriften, in verband met de bepalingen omtrent de invordering van den rijks-accijns af te geven, wordt hun door de betrokken gemeenten $2\frac{1}{2}$ cents uitgekeerd.

Met afwijking der bepaling van art. 243, 1ste alinea, der gemeentewet, kan in gemeenten, waar het gedistilleerd belast is, eene plaatselijke directe belasting op de slijters, tappers, enz. geheven worden naar hun debiet.

Het bedrag dier belasting wordt niet hooger opgevoerd dan tot de helft der som, die de in art. 1 dezer wet aangewezen belasting geacht kan worden in de gemeente op te brengen.

— Bij de Tweede Kamer is dezer dagen de memorie van beantwoording der Regering op verscheidene Hoofdst. der begrooting ontvangen, in welke zij naar aanleiding der aanmerkingen bij de optreding van 't nieuwe Ministerie, in den aanhef der memorie op Hoofdst. I, hoogst belangrijke verklaringen aflegt, waarvan wij hier, zoo veel onze ruimte gedoogt, het meest hoofdzakelijke laten volgen:

»De optreding van het Ministerie — werd gezegd — heeft bij velen in den lande ongerustheid verwekt.” Hier tegenover mag men met reden vragen: hoe is die ongerustheid te weeg gebragt? Was er eenige regeringsdaad die daartoe aanleiding gaf; of wel; heeft men zich beijverd aan het nieuwe Kabinet allerlei voornemens toe te dichten, om kunstmatige ongerustheid bij de bevolking op te wekken? Die ongerustheid is zij, voor zooverre zij bestond, niet van lieverlede verdwenen, naar mate men de nieuwe Ministers aan het werk gezien heeft en met hunne inzigten is bekend geraakt?

»Er scheen grond van twijfel te bestaan of zij wel den gewenschten ijver koesterden voor de ontwikkeling onzer constitutionele instellingen” zegt het verslag. De Regering heeft, bij monde van den tijdelijken Voorzitter van den Ministerraad, 24 Sept. jl. de verklaring afgelegd van den hoogsten eerbied voor en de grootste gehechtheid aan onze grondwettige instellingen. »Zoolang een mannenwoord nog eenig geloof verdient — voegde diezelfde Minister er bij, — kan men zich gerust er bij neder leggen, dat bij dit Kabinet geene gedachte bestaat om een haarbreed van de Grondwet af te wijken.” Na deze stellige verklaring kan er geene onzekerheid bestaan over de gevoelens der hoofden van de departementen van algemeen bestuur ten opzigte eener getrouwe naleving der Grondwet.

Men vraagt »of het Gouvernement zijne kracht wel zoeken zal in het gemeen overleg met de wetgevende Kamers.” De Regering stelt hoogen prijs op dit gemeen overleg. De Ministers hebben het vaste voornemen, met gematigdheid en bezadigdheid en met ter-zijde-stelling van persoonlijke gevoeligheid, van hunnen kant alles te doen, wat het gemeen overleg kan bevorderen. Welligt zouden zij met eenigen grond kunnen vragen, of de verslagen over de Staatsbegrootingen van 1857 uitgebragt wel over het algemeen de blijken dragen dat de bevordering van dit gemeen overleg ook door de Tweede Kamer wordt beoogd. Doch op welken hoogen prijs het Gouvernement het gemeen overleg met de wetgevende Kamers ook stellen moge, niet onopgemerkt mag men laten, dat geene Regering daarin uitsluitend hare kracht kan zoeken. In eene trouwe handhaving van al wat regt en billijk is; in een ernstig onderzoeken en bevorderen van de belangen des volks; in een gedurig streven om bij alles, wat men verrigt, de hoogere beginselen, die den mensch in alles leiden moeten, niet uit het oog te verliezen; en eindelijk in eene trouwe en eerlijke zamenwerking met het Hoofd van den Staat, moeten de Ministers niet minder hunne kracht zoeken, dan in een gemeen overleg met de wetgevende Kamers.

Ten slotte is, naar het oordeel der Regering, geen gemeen overleg mogelijk, tenzij elk staatsligchaam zich streng houde op het terrein aan hetzelve door de Grondwet en de wetten van den Staat aangewezen. Wanneer een deel der Volksvertegenwoordiging onverhoopt mogt streven om zich op het gebied der Regering te bewegen en deze meer en meer te verdringen, zou het gemeen overleg daardoor zeer benadeeld worden; ja zelfs zou de Regering, die zich daar niet tegen verzette, haren pligt niet vervullen en voor de belangen des volks slecht waken.

In het voorloopig verslag wordt ook de twijfel geopperd: »of bij het Gouvernement niet de neiging heerschte om zekere kerkelijke kleur aan te nemen, of althans verlangens en wenschen, op kerkelijk terrein geuit, te bevredigen.” Een Gouvernement, dat verklaard heeft geene exclusive politiek te willen aannemen, dat verklaard heeft eene verzoenende staatkunde te willen voorstaan, door zich te stellen boven de partijen, kan uit den aard der zaak evenmin eene kerkelijke als eene politieke kleur aannemen, die altijd min of meer uitsluitend zijn en het bestuur in eene der partijen zou overbrengen.

Regt voor allen de leus van het Kabinet zijnde, zoo moet het in de eerste plaats de zware en moeijelijke taak vervullen, te zorgen, dat ook op kerkelijk terrein een ieder blijve binnen de grenzen door de wet afgebakend; het zal dus geene verlangens of wenschen, op kerkelijk terrein geuit, bevredigen, tenzij de billijkheid dit medebrenge en de regten van anderen daardoor niet gekrenkt of verkort worden.

Zoo de ijverige voorstanders van het nieuwe Bewind buiten de Kamer er het meest toe hebben bijgedragen om eene zekere beduchtheid in dit opzigt levendig te houden, gelijk men in het Voorloopig Verslag beweert, het Ministerie kan daar niet aansprakelijk voor gesteld worden. Zijne gevoelens en inzigten wil het zelf openbaren; aan geene anderen heeft het daartoe last gegeven.

Op bepaalde vragen aan de Regering gerigt, is zij steeds bereid bepaald te antwoorden. Tegenover gissingen en onderstellingen is het bezwaarlijk anders dan algemeene antwoorden te geven. Want, dit moet niet uit het oog verloren worden, de meeste grieven, die men tegen dit Kabinet in het midden brengt, en waarvan deze paragraaph van het verslag eenigzins een weerklank is, berusten niet op feiten, niet op hetgeen het Ministerie gedaan heeft of verklaard heeft te zullen doen, maar op hetgeen men op eigen gezag heeft goedgevonden te gissen, dat het voornemens zou kunnen zijn ten eenigen tijde te doen.

»Niet eens — zegt het verslag verder — heeft de Kamer tot nu toe afdoende opheldering ontvangen omtrent de inzigten der Regering ten aanzien der regeling van het lager onderwijs.” Men vergeet daarbij dat de Regering de bepaalde toezegging heeft gedaan, niet alleen de wet op het lager, maar ook op het middelbaar en hooger onderwijs, als daarmede in naauw verband staande, in den loop dezer zitting aan te bieden. De Regering ziet

er niet het minste nut in, thans in eene tijdroovende discussie te treden, welke alleen vruchtbaar kan zijn, wanneer hare denkbeelden in bepaalde wets-ontwerpen zijn geformuleerd. De algemeene beginselen der Regering op dit punt zijn herhaaldelijk medegedeeld; zij wil het groote beginsel der wet van 1806, de gemengde school, in het algemeen vasthouden. Doch zij wil opvoeding niet geheel van onderwijs afscheiden; zij wil den Christelijken geest, die vormende kracht onzer maatschappij en zonder welken beschaving in materialismus ontaardt, niet wettelijk uit de school verbannen zien.

— Uit genoemde Regerings-antwoorden blijkt ook nog dat de koloniale bijdrage aan de schatkist over dit jaar wordt geraamd op ƒ28,535,549.

'sGRAVENHAGE, 13 November.

Tot Ontvanger te Pijnacker c. a. is benoemd de Heer W. F. L. Baron van Reede van Oudtshoorn, thans op het eiland Terschelling.

— H. M. de Koningin-Moeder is van Soestdijk alhier teruggekeerd en heeft haar intrek genomen op het buitenverblijf aan den Scheveningschen weg. H. M. de Koningin wordt tegen het einde der maand terugverwacht.

— Bij het Dep. van Binnenl. Zaken is ontvangen, van den Minister van Koloniën, ƒ25, zijnde eene bijdrage uit de kas van het Militair Kantinefonds te Mampawa, ter westkust van Borneo, ten behoeve der slagtoffers van den watersnood van 1855.

— Tegen het begin der volgende week verwacht men bij de Tweede Kamer de beraadslagingen over de begrootingswetten. Intusschen blijkt uit de memorie, door den Minister van Justitie ingezonden, dat het ontwerp eener nieuwe wet op de regterlijke organisatie, reeds sedert eenigen tijd aan den Raad van State gezonden, maar van dat Collegie, hetwelk thans met werkzaamheden overladen is, nog niet terug ontvangen was. Eene wet tot vereenvoudiging van het Wetb. van Burg. Regtsv. zal de Minister eerst later aan de Kamer voordragen, daar hij, in dit opzigt verschillende van zijnen ambtsvoorganger, de gelijktijdige behandeling dezer twee onderwerpen minder dienstig acht.

— Te St. George d'Elmina is op 25 Sept. overleden de Luit.-Kolonel Schromerus, Gouverneur der Ned. bezittingen ter Kuste van Guinea.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Donderdag 13 *November.*

In deze zitting is besloten het voorstel van den Heer Sloet tot verandering der tienden in grondrenten in overweging te nemen.

Vervolgens zijn aangenomen de wets-ontwerpen: 1°. tot wijziging van Hoofdstukken II en IX*B* der Staatsbegrooting voor 1855 (met algemeene stemmen), en 2°. tot inwisseling der verjaarde muntbilletten van 1845 en 1849 (met 54 tegen 2 stemmen).

Daarna aan is de orde het wets-ontwerp betrekkelijk de 5-jarige verjaring der coupons van certificaten van nat. schuld.

Nadat artikel 1 was verworpen met 55 tegen 2 stemmen heeft de Minister het ontwerp ingetrokken.

Daarna was aan de orde de beraadslagingen over het ontwerp van wet tot vermindering van het zegelregt op de certificaten Werkelijke Schuld en op de bewijzen van aandeel in vreemde geldleeningen.

Na nog eenige beraadslaging en na goedkeuring van de drie artikelen (het laatste met 40 tegen 18 stemmen) wordt het geheele ontwerp met 36 tegen 22 stemmen aangenomen. — De zitting duurt voort.

AMSTERDAM, 12 November.

Maandag ll. heeft de Letterk. Afdeeling der Kon. Akademie van Wetenschappen eene gewone vergadering gehouden. Tegenwoordig de HH. Bake, Koenen, Leemans, Bakhuizen van den Brink, Millies, Hulleman, de Wal, Rutgers, Nyhoff, Janssen, Delprat, van Lennep, Roorda, van Hall, Moll, Dirks, Dozy, Karsten en Scholten; en van de Natuurk. Afdeeling de HH. Vrolik en Stamkart. De HH. de Vries, Brill en Sloet hebben berigt verhinderd te zijn deze vergadering bij te wonen.

Na goedkeuring der notulen werd door den Heer Leemans een stuk ter tafel gelegd betrekkelijk het onderwerp der *Tabulae Eugibinae*. Op voorstel van den Voorzitter is besloten het stuk in handen te stellen der commissie voor de Verslagen en Mededeelingen.

De Secretaris las vervolgens de missive van het Historische genootschap te Utrecht, betrekkelijk de uitgifte van het werk: *Cannegieters oudheden*. Het genootschap geeft niet toe dat de uitgifte onnut en onvruchtbaar zou zijn. Die missive lokte eenige beraadslaging uit en is ten slotte voor kennisgeving aangenomen.

De Heer Dozy bragt, ook namens de HH. Bakhuizen en Ackersdijk, rapport uit over het voorstel van den Heer Bake, strekkende om op kosten der akademie een of twee geleerden naar Spanje te zenden, tot onderzoek naar handschriften van Grieksche en Latijnsche auteurs in de bibliotheken aldaar. De commissie is van oordeel, dat bedoeld onderzoek, vooral voor de klassieke studiën, weinig belooft, daar de kloosterbibliotheken zeer arm zijn aan dergelijke handschriften; zij herinnert daarbij dat aan Katholieken van hoogen rang de toegang tot deze inrigtingen geweigerd is, en oppert de vraag of met het oog op den tegenwoordigen politieken toestand van Spanje en den heerschenden geest, aan een Protestantsch geleerde de toegang wel zou vrijstaan. Ook uit een financiëel oogpunt is het voorstel aan bezwaren onderhevig. De commissie stelt voor den Heer Bake te verzoeken, zijn voorstel in nadere overweging te nemen. De Heer Millies deelt mede dat ook hem gebleken is, dat voor de klassieke oudheid in voornoemde bibliotheken geen handschriften voorhanden zijn. Nadat de Heer Bake nog eenige nadere beschouwingen over zijn voorstel had in het midden gebragt, is de conclusie van het rapport goedgekeurd.

Bij monde van den Heer Janssen is, namens de daartoe benoemde commissie, rapport uitgebragt over de mededeeling van den Heer Nyhoff, betrekkelijk een *kloosterhandschrift uit de middeleeuwen*. De commissie adviseerde tot opneming der mededeeling in de Verslagen en Mededeelingen. Overeenkomstig het advies is besloten.

De HH. de Wal, Bakhuizen en Dozy bragten eenige opmerkingen en beschouwingen in het midden over de bijdrage van den Heer Koenen *over den Duitschen Rijksban*; waarna de vergadering is gescheiden.

— In de Amstelkerk alhier zullen wekelijks openbare voorlezingen worden gehouden over de Kerkgeschiedenis, volgens een geregeld plan. Als sprekers zullen optreden de Hoogleeraren Moll en Domela Nieuwenhuis, de Predikanten Dr. Spijker, Dr. Meyboom, Ds. Steenberg, Dr. Stricker, Dr. van Bell en Dr. Stemler. Eenige Studenten, Candidaten in de Theologie, zullen bijdragen geven.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

BELGIE.

BRUSSEL, 12 November.

De gewone zitting der Wetgevende Kamers voor 1856—57 is gisteren op de gewone wijze door den Koning geopend. In de bij die gelegenheid gehouden aanspraak heeft Z. M. over 't algemeen een gunstig verslag gedaan over den toestand des lands. De zinsnede betrekkelijk het onderwijs luide als volgt: De driejaarlijksche verslagen, die u medegedeeld zijn, bewijzen hoe veel zorg mijne regering voor den vooruitgang van het lager en het middelbaar onderwijs draagt. Niet minder gewigt hecht het aan het hooger onderwijs. Door den aanvang van het akademiejaar kreeg het onlangs gelegenheid om de beginselen, wier vaste en opregte toepassing den bloei van 's lands hoogescholen moet verzekeren, te herinneren.

Men verwacht over die § bij de behandeling van het antwoord op de troonrede eene levendige beraadslaging, aangezien daarin eene goedkeuring wordt verlangd van de beginselen, die onlangs door den Min. van Binnenl. Zaken in de bekende aanschrijving aan het bestuur van 's lands hoogescholen uiteen gezet zijn, maar die aan den wensch der Kerk niet regt schijnen te voldoen.

— De vrijzinnige partij hier te lande, overtuigd dat eendragtige zamenwerking van krachten voor haar thans dringend noodzakelijk is, zal eerstdaags te Antwerpen eene bijeenkomst houden, om te beraadslagen over den grondslag eener algemeene Kiezers-Vereeniging. Tot deelneming daarvan worden opgeroepen allen die het wel meenen met den Koning, het vaderland en de grondwettige vrijheid, met uitnoodiging om de handen ineen te slaan en niet uit het oog te verliezen dat men tegen zich over heeft »tegenstanders, die in 't geheim handelen onder den invloed van eene ijzeren tucht, en die steeds als een eenig man hunne aanvallen rigten tegen de dierbaarste volksvrijheden, met het oog op de omverwerping der grondwet."

Van den anderen kant houdt men niet op door handelingen van onverdraagzaamheid de gemoederen te verbitteren. Onlangs verkeerde de Heer Klein, Ambtenaar bij de administratie van den staatsspoorweg, in een hopeloozen toestand. Een Priester werd ontboden, doch de lijder stierf zonder te hebben kunnen spreken. De Geestelijke zeide echter de gebeden voor den stervende op en stak het 5-francstuk bij zich, dat volgens gebruik op den schoorsteen was nedergelegd. De Geestelijkheid weigerde echter haren bijstand bij de begrafenis, omdat hij was gestorven zonder te hebben gebiecht. Te vergeefs werd aangevoerd, dat hem daartoe de tijd niet was gelaten, en dat in zoodanige omstandigheden de overledene altoos werd geacht in een staat van heiligheid gestorven te zijn. Het lijk van dien braven Ambtenaar is zonder Priesterlijken bijstand in ongewijde aarde begraven geworden. De ware oorzaak van de weigering der Geestelijkheid was gelegen in de omstandigheid, dat de overledene lid was geweest van het bestuur eener bewaarschool, die door den Pastoor van het kerspel met weerzin wordt gezien. Die Pastoor heeft echter de 5 francs niet teruggegeven.

— De Heer Fitz-Gerald, een Engelsch Zee-Kapitein, onlangs alhier overleden, heeft een groot deel van zijn aanzienlijk vermogen tot liefdadige werken bestemd; o. a. heeft hij 1½ millioen aan twee zeemanshuizen te Londen vermaakt.

ENGELAND.

LONDEN, 11 November.

Gisteren is de nieuwe Lord-Mayor dezer hoofdstad plegtig geïnstalleerd. Op het bij die gelegenheid gebruikelijke diner, heeft Lord Palmerston wederom het woord gevoerd, en zijne vroegere meening herhaald, namelijk dat de duur van den vrede afhankelijk was, van de wijze waarop Rusland de voorwaarden zou vervullen. Die woorden werden door de aanwezigen luide toegejuicht, maar worden door enkele dagbladen gelaakt.

— De *Times* bevat weder een zeer vijandig artikel tegen de Russische Regering, waarin betoogd wordt dat Engeland, Oostenrijk, Turkije en ook Frankrijk hebben besloten om geene schending van het vredesverdrag te dulden; dat het verschil tusschen Frankrijk en Engeland is uit den weg geruimd en dat op de uitvoering van het verdrag door de verbonden mogendheden nadrukkelijk zal worden aangedrongen.

— Bij de onlangs plaats gehad hebbende exercitiën, is het gebleken dat de nieuwe kanonneerbooten niet goed waren vervaardigd, daar de stoomketels slecht werkten of gesprongen zijn. Deze vaartuigen zouden, ingeval zij bij een derden zeetogt voor Revall of Kroonstadt waren gebruikt, eene ellendige figuur hebben gemaakt.

— Kossuth heeft te Manchester in eene redevoering de hoop uitgedrukt dat Hongarije en Italie in opstand zullen komen, zeggende dat in zoodanig geval geen ministerie ter wereld zich tegen de openbaring van den volkswil zou durven verzetten.

— Volgens berigt uit Bombay, over Triest ontvangen, zou Herat reeds ingenomen zijn.

FRANKRIJK.

PARIJS, 11 November.

Dagelijks wordt er Ministerraad gehouden. Men gelooft dat de Engelsche staatkunde hier even als te Konstantinopel den boventoon zal behouden. De binnenlandsche aangelegenheden blijven niet het minst de aandacht bezig houden. Dagelijks hebben er gevangennemingen plaats. Niet ten onregte heeft men dezer dagen Frankrijk vergeleken bij een flesch Champagne wijn, waarvan de Keizer de kurk is. De Keizer met zijne raadslieden, de ongelegenheden erkennende die uit zijne langere afwezigheid uit Parijs zouden

kunnen voortvloeijen, het van hun voorgenomen verblijf te Fontainebleau af. Hoewel de uitnoodigingen reeds lang waren verzonden, zijn de feesten afgezegd, en Z. M. zal St. Cloud niet verlaten dan om naar de hoofdstad te gaan.

— Men spreekt van de optreding van den Heer Fould, als Minister van Financiën, ten einde de effectenbeurs die in eenen staat van moedeloosheid verkeert, op te beuren en het geschokte vertrouwen te doen herleven.

— Het gerucht omtrent het overlijden van den Heer de Salvandy was voorbarig. Genoemde Heer neemt in beterschap toe.

— Uit Bern wordt gemeld, dat Generaal Dufour met eene zending bij onzen Keizer is belast, en zich reeds herwaarts op weg heeft begeven.

— Volgens de *Mon. de la Flotte* kan er over het bezit van Bolgrad tusschen Rusland en de verbonden Mogendheden geen ernstig geschil gevoerd worden, hetzij men de zaak uit het staatkundige of uit het aardrijkskundige oogpunt beschouwe. Uit het eerste oogpunt beschouwd, moet men erkennen dat die plaats geene Donau-haven is, en al wordt ook aangenomen dat zij eene haven is, dan moet men toegeven dat zij door de vestingen Reni en Ismail, die Rusland aan Moldavië afstaat, geheel wordt beheerscht. Aardrijkskundig beschouwd is de zaak niet moeijelijker te beslissen: het Parijsche verdrag bepaalt dat de grensscheiding tusschen Moldavië en Bessarabië ten zuiden van Bolgrad moet getrokken worden, en wijst alzoo die plaats aan Bessarabië toe.

— Op 15 dezer zal het Café Parisien worden geopend. 6000 personen zullen er kunnen zitten, en het getal der billardtafels zal gelijk zijn aan dat der departementen, namelijk 86.

— De stad Montereau heeft besloten het haar bij testament van Napoleon ten deel gevallen legaat van 50,000 fr., te besteden tot oprigting van een invalidenhuis, genaamd Asile Napoleon. Zes oude soldaten, waarvan de jongste 75 en de oudste 83 jaren telt, zijn de eerste daarin opgenomenen.

— Op de graanmarkt van Bayonne heeft zich Maandag jl. het zonderling verschijnsel opgedaan, dat zich geen enkele kooper heeft vertoond, zoodat de markt is afgeloopen, zonder dat er eenige koop is gesloten. Men beschouwt dit als een bewijs voor de aanstaande daling der granen.

SPANJE.

MADRID, 7 November.

De hovelingen die de Koningin omringen gaan voort door onbezonnen raadgevingen, het Koningschap aan hunne eerzuchtige plannen op te offeren. Dezer dagen is H. M. in den schouwburg reeds met gefluit en gemor van de zijde des publieks ontvangen.

— De Bisschoppen zijn gemagtigd geworden, door een vergelijkend examen, in de benoeming van Pastoors te voorzien.

— Men verzekert dat alhier berigten uit Rome zijn ontvangen van gunstigen aard voor de weldra aan te knoopen onderhandelingen tusschen Spanje en den Heiligen Stoel. Men meent de zekerheid te hebben dat de verkoop der reeds geveilde goederen van de Kerk door Rome als geldig zal erkend worden, en dat de koopers alzoo in het ongestoorde bezit daarvan zullen blijven, gelijk hun zoo stellig van wege de Regering in het officiële dagblad is toegezegd.

— Een twintigtal dagen geleden was een man alhier door een dolle hond gebeten. Hij werd in het algemeene gasthuis opgenomen en bewaakt. Gisteren werd hij woedend en zelfs zoodanig dat hij verscheidene zieken, een oppasser en een knecht gevaarlijk beet. Men had de onvoorzigtigheid gehad hem in een vertrek te laten waar verscheidene zieken lagen. Een zoodanig geval van watervrees is hier zeldzaam.

ITALIE.

De Paus heeft den 4den November eene wapenschouw over zijne nieuw georganiseerde troepen gehouden. Hij heeft zijne tevredenheid aan de Officieren betuigd en daarna zijnen Apostolischen zegen aan de troepen gegeven.

— Uit Turyn wordt gemeld, dat een der voornaamste industriëlen zich naar Engeland had begeven met het doel, om eenige Engelsche kapitalisten in betrekking te brengen met de Sardinische Regering, wegens den verkoop van de gezamentlijke staatsdomeinen op het eiland Sardinië, met magtiging om de daar aanwezige mijnen te ontginnen, en een spoorweg aan te leggen, welke de voornaamste punten van het eiland met elkander zou vereenigen.

PRUISSEN.

Uithoofde van den sterken ijsgang is de schipbrug over de Memel, bij Tilsit, reeds weggenomen.

— Te Kottbus, bij de Saksische grenzen, is de stoomketel eener lakenfabriek gesprongen, en daardoor het gebouw gedeeltelijk ingestort. Van de 16 personen die onder het puin lagen, zijn er 6 overleden.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 10 November.

Op den 2den November heeft Maarschalk Radetzky zijnen 90sten verjaardag gevierd. Hij is in 1766 te Trebnic, een toenmalig landgoed zijner familie, geboren. De tegenwoordige eigenaar heeft dien geboortedag door eene godsdienstoefening in de kapel doen vieren, en daarna een feestmaal gegeven in de kamer waar de Maarschalk geboren werd.

— In het Aartsbisschoppelijk paleis worden reeds de kanselarijen voor het ten gevolge van het Concordaat opgerigte huwelijksgerigt gereed gemaakt.

— De Koning van Griekenland heeft zich den 7den dezer te Triëst ingescheept om naar zijne Staten terug te keeren.

RUSLAND.

Het bevestigt zich dat de Regering voornemens is om op de Finsche kust 5 krijgshavens aan te leggen, met het doel om Petersburg te dekken en tegen gevaren, die in den afgeloopen oorlog gebleken zijn, te beveiligen. De uitvoering van dit plan moet reeds aangevangen zijn met het aanleggen van vestingwerken op de kust van den Bothnischen zeeboezem, niet ver van Tornea.

— De scheepvaart is voor dit jaar ten einde geloopen. De sterke nachtvorst, alsmede het zeer stormachtige weêr, verpligt de vreemde Scheepskapiteins om de Russische wateren zoo spoedig mogelijk te verlaten. Te Archangel heeft de winter reeds sedert 3 weken een aanvang genomen. Ook uit Riga wordt gemeld, dat het daar reeds volkomen winter is. De Duna was digt gevrozen en men maakt bereids gebruik van de sleden.

— De berigten uit Lapland luiden zeer treurig. Ten gevolge van de buitengewone koude, welke in Augustus aldaar heeft geheerscht, is de uitzigt op een voldoenden oogst verloren; een onherstelbaar ongeluk voor een land als Lapland, waar geene gemeenschapswegen bestaan. De Laplanders zijn wanhopend, daar zij een totalen hongersnood tegen den aanstaanden winter verwachten. Op alle wegen ziet men mannen en vrouwen kleine hoeveelheden graan op den rug naar huis dragen, welke zij zich met moeite verschaffen, na vreeselijke voetreizen. In Lapland heeft dit jaar zonderling weder geheerscht. In Julij, maar vooral in Augustus, heeft het er sterk gevroren, terwijl het in September en de eerste helft van October zacht en warm was als des zomers. Ongelukkig komt deze warme weersgesteldheid te laat, thans na de verwoestende uitwerkselen der strenge vorst.

TURKYE.

Lord Redcliffe heeft aan den Sultan de Orde van den Kouseband met dezelfde plegtigheid ter hand gesteld als toen de Keizer der Franschen die Orde te Londen ontving. De Admiraal Lyons en de Heer Lytton Bulwer ontvingen van den Sultan de Orde van de Medjidie en de eerste nog bovendien een met brillanten versierden eeresabel.

— De nieuw benoemde Groot-Vizier Reschid-Pacha, heeft veel moeite om het Kabinet voltallig te maken. Hij stelt pogingen in het werk om eenige der afgetreden Ministers in zijn belang over te halen. Zelfs is het niet onmogelijk dat hij zich daartoe ook met Ali Pacha zal verstaan.

— Te Damascus is de eerste pelgrimskaravaan uit Mekka aangekomen. Zij werd hevig door de cholera geteisterd, zoodat men zelfs op één dag meer dan 40 dooden telde.

— De nieuwe gemengde regtbank in Albanië heeft een groot aantal struikroovers ter dood veroordeeld. Hunne hoofden zijn in het openbaar ten toon gesteld.

CORRESPONDENTIE.

Wij zijn verzocht om de volgende berekening der broodprijzen te plaatsen. In hoeverre echter bij die berekening de soort van graan in aanmerking komt, wordt er niet bij gemeld. Hoe dit zij, daar wij zulks niet kunnen beoordeelen, meenden wij in alle onpartijdigheid, dit stukje niet te mogen weigeren; kan de Schrijver hebben gedwaald, wij zullen den weg tot betamelijke aanwijzing daarvan in onze Courant niet afsluiten.

»Als men tot vergelijking neemt de Leydsche Couranten van 15 April en 12 Nov. 1856, waarin de marktprijzen te Rotterdam zijn vermeld, dan zal men vinden een verschil van ƒ2.— per mud tarwe en ƒ2.— per mud rogge of ten minste één ct per 5 onc. best tarwebrood, *drie* cts per 1½ Ned. ℔ roggebrood.

Nu stonden de broodprijzen volgens de Leyd. Couranten van 21 April en 27 October 1856 aldus:

Hoogbrood	29 cts	32 cts.
Franschbrood	31 »	32 »
Bruinbrood	27 »	28 »
Kropbrood	22 »	24 »
Roggebrood	20 »	19 »

Zoodat geheel volgens de berekening der Broodbakkers-Vereeniging de zetting zou moeten zijn:

Hoogbrood	27 cts,	te veel 5 cts.
Franschbrood	28 »	» » 4 »
Bruinbrood	25 »	» » 3 »
Kropbrood	21 »	» » 3 »
Roggebrood	17 »	» » 2 »

STADS BERIGTEN.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN doen te weten, dat ingevolge art. 265 der Wet van den 29sten Junij 1851 (*Staatsblad* No. 85), de Gemeenteraad in zijne vergadering van heden het 3e Suppletoir Kohier van de plaatselijke directe belasting voor het jaar 1856 heeft vastgesteld, en dit Kohier alsnog ter Secretarie dezer gemeente gedurende *acht dagen* voor een ieder ter lezing is nedergelegd, terwijl binnen dien tijd elk op dat Kohier aangeslagene, krachtens de 5de zinsnede van bovengenoemd Wets-artikel, zijne bezwaren tegen den aanslag, bij verzoekschrift op ongezegeld papier, bij Gedeputeerde Staten dezer provincie kan inbrengen.

En zal hiervan afkondiging geschieden door plaatsing in de *Leyd. Cour.*

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
LEYDEN, 13 November 1856. VAN LIMBURG STIRUM, Burgemeester.
v. PUTTKAMMER, Secretaris.

Burgerlijke Stand.

Van den 6 tot en met den 12 November 1856.

BEVALLEN: C. Tijsterman, geb. Herwijn, D. — P. A. Janssen, geb. Diepenbach, D. — W. P. van Weeren, geb. Visser, D. — G. Blansjaar, geb. Niehot, Z. — S. Kallenberg, geb. Stakenburg, D. — J. Brakel, Z. — W. P. Vreeburg, Z. — E. Laterveer, geb. Bavelaar, Z. — G. Dionet, geb. Werk, Z. — C. J. Christiaanse, geb. Bosmaar, D. — J. Meerleveld, geb. van Es, D. — E. van der Huizen, D. — B. Hellema, D. — J. Dekker, geb. Nuyten, Z. — E. van Wouw, geb. Steenbeeker, D. — M. Lugas, geb. de Vrind, Z. — E. de Vink, geb. Piekaar, Z. levenl. — C. Taffijn, geb. van der Lelie, Z. levenl. — C. Christiaanse, geb. Steenwijk, D. levenl. — J. Beerenfenger, geb. van der Aesen, D. levenl. — C. A. van Dijk, geb. Eiget, Z. — M. Westgeest, geb. Pupping, D. — C. Noest, geb. Boesaard, Z. — J. E. Smolders, geb. de Kleijne, D. — E. J. Wagemans, geb. Pielanen, D.

GEHUWD: J. Plaisier, Jm. en C. J. Pieterse, Jd. — A. H. van der Linde, Jm. en C. L. Voorhagen, Jd. — W. T. Stavlen, Jm. en J. van Heusden, Jd. — F. C. Haas, Jm. en J. C. Ferwerda, Jd. — A. van Borselen, Jm. en N. van der Wilden, Jd. — J. H. Sieben, Jm. en J. Voermans, Jd.

OVERLEDEN: P. Carton, 77 j. — S. E. Verhoeven, geb. du Pon, 48 j. — M. van Mastricht, D., 3 m. — M. Franchimon, 72 j. — A. Kraaysteker, 40 j. — A. C. Wafelbakker, geb. Schilmer, 29 j. — L. Sneijers, 31 j. — T. Dellorno, D., 15 m. — J. B. de Goey, 86 j. — Barba. Kruyvers, 91 j. — C. Bergman, 36 j. — Franca. Piket, 28 j. — C. van der Kley, 29 j. — H. M. van der Velden, D., 4 m. — D. van den Tuyn, Z., 2 j. en 10 m. — C. J. Schild, Z., bijna 11 j. — Y. Struyk, Wed. A. van Staden, 77 j.

KERKNIEUWS.

Door Z. M. zijn goedgekeurd de beroepingen uitgebragt door de Kerkeraden der Herv. gemeenten: van Surhuisterveen op R. A. Damsté, Cand. en van Noordwijk-Binnen op H. Boonen, Pred. te Ter-Aa; alsmede het beroep van de Doopsgezinde gemeente te Stadskanaal, op A. S. Hoitsema, Pred. te Tjallebert.

— Tot Predikant bij de Herv. gemeente te Nieuwe Schans (Groningen), zijnde eene Koninklijke collatie, is, overeenkomstig de door den Kerkeraad gedane keuze, bij Kon. besluit benoemd de Heer E. D. Lichtenvoort, Cand.

ADVERTENTIEN.

Bevallen van eene DOCHTER, Vrouwe M. KRIEGER, geb. van GILSE VAN DER PALS.

LEYDEN, 13 November 1856.

Heden overleed de Heer JOHANNIS BERNARDUS DE GOEY, in den ouderdom van 86 jaren en 4 maanden, na voorzien te zijn van de H. Sacramenten der Stervenden.

T. L. ROBART, Past.
LEYDEN, 8 November 1856. J. L. A. DESERTINE,
Executeuren-Testamentair.

Théâtre à Leide.

Deuxième Réprésentation donnée par la Troupe de l'Opéra Français de la Haye.

VENDREDI 14 Novembre 1856. **Le Toréador**, Opéra-Bouffe en deux Actes, paroles de M. SAUVAGE, musique de M. ADOLPHE ADAM. **Le Maître de Chapelle**, Opéra Comique en un Acte, 1e part. musique de M. DE PAËR. **La Chûte des Feuilles, ou l'appétit vient en mangeant**, Proverbe vaudeville en un Acte, par M. DESSORGUES et ROCHE.

Ordre du Spectacle: 1°. La Chûte des Feuilles; 2°. Le Maître de Chapelle; 3°. Le Toréador.

On commencera à six heures et demie.

☞ La demeure du soussigné, Bureauliste du Théâtre de Leide, est actuellement fixée au Haarlemmerstraat, VI. N°. 386, chez M. BLANSJAAR, Serrurier.

W. L. ANDREAE.

LEYDSCHE SCHOUWBURG.

KONINKLIJKE HOLLANDSCHE TOONEELISTEN, onder Directie van **BREEDÉ & VALOIS.**

MAANDAG, 17 November 1856. (N°. 3 van 't Abonnement.) **De Zoon van den Woekeraar**. Drama met Zang, in 8 Tafereelen, naar het Hoogduitsch van A. C. BRACHVOGEL, door H. MARONIER; met oorspronkelijke muziek van J. M. COENEN. Nooit alhier vertoond. Daarna: **De Hoed van een' Horologiemaker**, Blijspel in 1 Bedrijf.

Aanvang ten *half zeven* ure.

De Lessen in het **Industrie-Collegie**, zullen **geopend** worden op Dingsdag, den 18den November, des avonds te *zeven* ure.

A. H. VAN DER BOON MESCH.

VEREENIGING TER BEVORDERING VAN FABRIEK- EN HANDWERKSNIJVERHEID.

Het Volks-Onderwijs in de **Meet-, Natuur-, Werktuig-** en **Scheikunde**, te geven door de Afdeeling **Leyden**, in Vereeniging met het Bestuur van het Genootschap *Mathesis Scientiarum Genitrix*, zal **heropend** worden op Zaturdag den 15den November 1856, des avonds ten *half negen* ure in het Locaal des Genootschaps op de Pieterskerkgracht, om gedurende de eerstvolgende Wintermaanden telken Zaturdag op hetzelfde uur voortgezet te worden.

De toegang zal **Kosteloos** worden verleend aan volwassen personen tot den Fabriek- en Handwerkstand behoorende, op Toegangs-Bewijzen af te geven door Leden der genoemde Afdeeling en van de Commissie met het toezigt en de regeling belast.

De Commissie voornoemd,
J. VAN HEUKELOM Jr.
C. HOOIBERG,
J. VAN LITH Jr.,
A. MONTAGNE Jz.,
N. J. SANDERS.

Bij J. H. BIBEN, *Vleeschhouwer* op de Langebrug, hoek der Dielsteeg, is, van heden af, te bekomen: **Rolpens** uit het Zuur of zonder Zuur, bij bestelling, 1e qualiteit à 60 Cts per 5 Ons. **Kolpensnat**, à 10 Cts per flesch zoolang het voorhanden is. **Gerookt vleesch**, 1e qualiteit, per stuk groot of klein à 60 Cts per 5 Ons.

STAATS-LOTERIJ.

De Trekking der *Eerste Klasse*, 231ste Staats-Loterij, op Maandag 24 dezer, beginnende, zijn ten Kantore van C. J. HEINSZ, te bekomen **Heele en Gedeelten van Loten.**

☞ Het Kantoor wordt gehouden alle Werkdagen der week, Nieuwe Rijn, bij de Vischbrug, Wijk VII. N°. 17, in het huis van Wijlen den Heer NATHANS.

Men vraagt tegen Februarij 1857, op een klein Buitenplaatsje, van een der Dorpen in de nabijheid dezer Stad, een ongehuwden **Tuinknecht** van de P. G., het snoeijen van fijne Vruchtboomen verstaande, en van goede Getuigschriften voorzien. Adres met opgave van ouderdom, onder Lett. A. *franco* bij de Boekh. SCHREUDER EN VAN BAAK, te *Leyden.*

AAN HET KUNSTMINNEND PUBLIEK.

M. MENDEL,

Kunsthandelaar, van Amsterdam,

heeft de eer te berigten dat hij alhier is aangekomen en nog tot Zaturdag zal vertoeven, met eene zeer fraaije en groote Collectie oude, alsmede de nieuwste en fijnste **Gravures, Etsen, Aqua-Tinta's enz.**, naar de groote meesters, oude als hedendaagsche Meesters. Ook is hij voorzien van Teekeningen van de beste oudste Meesters.

☞ Hij is te spreken of te ontbieden in het *Hôtel du Lion d'Or*, tegen over de Societeit Minerva.

Voor *f* 19.95 in plaats van *f* 22.80.

Door het alle verwachting overtreffende aantal Inteekenaren op de bij Prospectus gevoegde Werken van den zoo gunstig bekenden Schrijver HENDRIK CONSCIENCE, heeft de Ondergeteekende het genoegen te kunnen melden, dat de gansche volledige uitgave volgens Prospectus thans tot bovengemelden prijs is gesteld.

Zoo kost nu elke Aflevering in plaats van 30 cts. slechts 22½ cts.

HH. welke reeds hebben ingeteekend, genieten mede dit rabat, terwijl HH. welke nog voorzien zijn van gemeend gezonden prospectus, beleefd worden verzocht dezelve terug te zenden.

S. GEYER, Botermarkt, te *Leyden*.

Waar de Inteekenlijst nog eenigen tijd voorhanden is.

Dijkgraaf en Hoog-Heemraden van Rijnland en van 's Lands en Groot Waterschap van Woerden, zijn voornemens in het Logement aan de Heimans- of 's Molenaarsbrug, onder *Oudshoorn*, op Woensdag den 26sten November 1856, des voormiddags ten *elf* ure, in het openbaar bij Opbod en Afslag te **Verpachten**:

Het regt van doorvaart der Schepen en Vaartuigen, passerende door de Heimans- of 's Molenaarsbrug, liggende in den hoogen Rijndijk, onder het Ambacht van Oudshoorn, voor den tijd van DRIE *jaren, ingaande met den eersten Januarij 1857, en eindigende den laatsten December 1859.*

De Voorwaarden zullen *acht* dagen te voren ter lezing liggen ter Secretarie van Rijnland te *Leyden*, en van het Waterschap te *Woerden*, alsmede bij OTTEN in het Logement aan de Heimansbrug voornoemd.

Dijkgraaf en Hoog-Heemraden van Rijnland, zijn voornemens in het Logement aan de Heimans- of 's Molenaarsbrug onder *Oudshoorn*, op Woensdag den 26sten November 1856, des middags ten *twaalf* ure in het openbaar bij Opbod en Afslag te **Verpachten**:

Het regt van doorvaart der Schepen, passerende door de Sluis en Brug, liggende in den hoogen Rijndijk, aan en over de Gouwe onder Alphen, mitsgaders de belooning van het Huis en Tuin aan gemelde Sluis staande en gelegen, voor den tijd van DRIE *jaren, ingaande met den eersten Januarij 1857 en eindigende den laatsten December 1859.*

De Voorwaarden zullen *acht* dagen te voren ter lezing liggen ter Secretarie van Rijnland te *Leyden*, en bij OTTEN in het Logement aan de Heimansbrug voornoemd.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG 12 November.

		Laagst koers.	Hoogst koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à 2½ pCt.	62⅞	62 13/16	62⅞
Dito Certificaten	3	74⅝	74 11/16	74 11/16
Dito dito	4	93⅞	93 13/16	93⅞
Amortisatie Syndicaat	3½	—	—	—
Handelmaatschappij	4½	—	—	—
O. I. Leening	4	—	—	—
Aandeelen Holl. Spoorweg	4½	—	—	—
Dito Rijn-Spoorweg	4½	100	—	—
FRANKRIJK, Certif.	3	—	—	—
Dito dito	4½	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	5	102¼	102¼	102¼
Dito dito 1828 en 1829	5	101⅞	—	—
Certif. bij dito 1831 en 1833	5	92½	—	—
Dito 1840	4	83⅞	84¼	83⅞
Dito bij STIEGLITZ & C°.	4	88¼	—	—
Dito dito Nieuwe		—	—	—
Inschrijving in Assign.	6	—	—	—
Certificaten van dito	6	62⅝	—	—
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500	151½	—	—
Dito Obligatiën	4	76½	—	—
PRUISSEN, Obl. te Londen	à 4 pCt.	—	—	—
SPANJE, Obligatiën	1¼	22½	22¾	22 9/16
Dito Obligatiën	3	41	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.		36 9/16	36 11/16	36⅝
Bewijzen Coupons		5¼	5⅜	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll	5	—	—	—
Dito	4	60⅝	—	—
Dito Metall.	5	72⅛	72½	72 3/16
Dito Nieuwe	5	81¾	82	81¾
Dito 1847	2½	37⅛	37 1/16	—
BELGIE	2½	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	2½	—	—	—
Dito dito	4½	—	—	—
BRAZILIE, 1824 100 £	5	97½	[illegible]	[illegible]
PORTUGAL, te Londen	3	43½	43⅝	43½
SARDINIE	5	—	—	—
PERU, Geldleening 1853	4½	—	—	—
VENEZUELA, Obligatiën 6 pCt.	4½	33½	33⅝	—
GRENADA, Obligatiën	2½	20¾	20¾	—
MEXICO, Obligatiën 1851	3	20 5/16	20⅜	—
N.-AMERIKA, Bankactiën		1 1/16	—	—

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.